XLVII. évf. Csíkszereda, 1935 január 27 4 szám

Lapcsalajdonos
Özv. VÁKÁR LAJOSNÉ
Felelős szerkesztő
RÁSZEGH VIKTOR
Kiadóhivatal:
Vákár könyv- és papírkereskedése Csíkszeredán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
Egyes szám ára Lei 3.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre Lei 160.—
Félévre „ 80.—
Negyedévre „ 40.—
Külföldre egy évre „ 440.—
Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza
Nyilttéri közlemények díja soronkint Lei 25.—
Megjelenik minden vasárnap

Mit veszitettek az erdélyi római katholikus és protestáns magyar egyházak?

Az erdélyi magyar egyházaknak iskoláik fenntartásáért folytatott heroikus küzdelmet csak akkor tudjuk igazán méltányolni, ha ismerjük azokat az óriási veszteségeket, amiket az iskolafenntartó alapok 1919 től a hadikölcsönkötvények és a korona devalvációja, majd az agrárreform keresztülvitele és végül a gazdasági válság következtében a magyar pénzintézetek bukása által szenvedtek.

Mindezek közül a legnagyobb veszteség erdélyi iskolafenntartó egyházainkat az agrárreform végrehajtása révén sujtotta.

Az erdélyi római katholikus és a magyar protestáns egyházak ingatlanvagyona az agrárreform előtt összesen 371.756 kat. hold volt. Ebből kisajátitottak összesen 314.331 kat. holdat és megmaradt 57 526 kat. hold. Nézzük, mennyi esik ezekből a területekből az egyes egyházakra?

Az erdélyi gyulafehérvári római katholikus püspökségnek, a káptalannak, a papneveldének és az erdélyi róm. kath. státusnak 1918 ban összesen 43.890 kat. hold. kiterjedésü ingatlan vagyona volt. Ebből kisajátitottak 37.656 holdat, megmaradt 6333 hold, amiből 708 kat. hold erdő és 5625 hold erdő.

A csanádi római katholikus egyházmegye Romániába eső részének földbirtokát 10.744 kat. hold területü ingatlan képezte. Ebből kisajátitás alá esett 10.720 hold, megmaradt 477 hold, amiből 174 hold szántó és 300 hold erdő.

Az oradeai római katholikus egyházmegyéből Romániához csatolt részének 235 273 kat. hold kiterjedésü ingatlanvagyonából kisajátitottak összesen 229.151 kat. holdat, megmaradt 2004 kat. hold szántó és 4118 kat. hold erdő, összesen 6122 kat. hold.

A régi satumarei püspökség birtokaiból román területre csupán 46 hold gyümölcsös esett. Ezt a kisajátitás nem érintette. Ezzel szemben a papnövelde 32 holdas ingatlana teljesen, a püspöki konviktusnak 664 holdas ingatlanából 536 hold, összesen 568 hold esett kisajátitás alá. Megmaradt 174 hold.

Ezek szerint az erdélyi római katholikus egyházaktól kisajátitott ingatlanok összterülete 277.654 hold, míg a meghagyott ingatlanok terjedelme 13.104 kat. hold.

Az erdélyi református egyházkerület 58.502 holdas ingatlanaiból 24.583 kat. holdat sajátitottak ki, megmaradt 33 939 hold. Az ingatlanok müvelési ágak szerint való megoszlása ismeretlen.

A királyhágómelléki református egyházkerület 3646 holdas ingatlanaiból 659 holdat sajátitott ki az állam. Az unitárius egyház 17 916 holdas ingatlanaiból kisajátitás alá esett 11 389 kat. hold, megmaradt az egyháznak 6527 kat. hold. A magyar evangelikus egyházkerület 1041 holdat kitevő ingatlan vagyonából 73 holdat sajátitottak ki. Eszerint az erdélyi magyar protestáns egyházak agrárreform vesztesége összesen 36.686 kat. holdat tesz ki. Együttesen a római katholikus és magyar protestáns egyházak ingatlan vagyona, amely 371.765 kat. hold volt, az agrárkisajátitás során elvett 314.230 holddal 57.546 kat. holdra apadt.

Könyvkötészeti munkákat
a legszebb és legtartosabb kivitelben a legjutányosabb arak mellett eszközöl a
Vákár üzlet, Csikszereda.

Egyről-másról.

(K. .) Azt tudjuk, hogy nagy a hatalma a sajtónak. Élők és holtak fölött mond ítéletet. Felemel vagy letipor. Sokak részére az érdem babérkoszorúját fonja, mások részére megácsolja az erkölcsi halál gyászos koporsóját. Még sokszor egész országok sem tudnak hatalma alól szabadulni. Példa rá Magyarország, melynek sorsát nagyban befolyásolta a rossz kezekbe került, rossz utakon haladó sajtó...

A sajtónak minden ilyen nagy hatalma dacára egy kissé meglepő és feltünő, hogy *Jamandi* miniszter mult év december 17 iki kamarai beszédehez 300 országgyülési képviselő tapsolt s rá két napra „*Universul*“, ezen tapsok dacára egy olyan leghört tudott kialakitani, hogy már-már *Jamandi* miniszter bukásáról beszéltek. Végre is *Tataresou* miniszterelnöknek kellett cluji beszédével áthidalnia a veszélyessé válni kezdő hangulatot, amit most betetőzött *Jamandi* Canossa-járása. Bármennyire méltányoljuk a sajtó hatalmát és bármennyire hiszeleg ez a nagy hatalom az ujságiróknak, mi mégis el tudunk azon csodálkozni, hogy Romániában *egyetlen* ujság ilyen hatalmat tudjon gyakorolni. Nekünk furcsa, hogy *Popescou Necsesti* ur mondja ki a végszót arra, hogy egy miniszter *Canossa*-járása kielégitette-e őt vagy sem.., Nem csoda, hogy ilyen a rendes keretekből kinőtt sajtóhatalom mellett a romániai kisebbségek minden jó törekvése és szándéka, a nagyhatalmu sajtó *elfogult* magatartásán hajótörést szenved. Ha eredményt akarnak a kisebbségek, először zarándokoljanak el a „*Curentul*“, az „*Universul*“, a „*Viitorul*“, az „*A. B. C*“ stb. teljhatalmu szerkesztőihez s csak azután remélhetik igazságaik meghallgatását és sorsuk javulását.

* * *

Minden orvos diplomájának elnyerésekor ünnepélyesen megesküszik, hogy orvosi tisztet lelkiismeretesen és becsületesen tölti be és hivatása gyakorlása közben semmi olyant nem követ el, amivel az orvosi diplomát kompromittálná. Ennek dacára most bizonyos körök egy *bizalmatlansági közvéleményt* kezdenek a nem hatósági orvosokkal szemben kialakitani. Vannak hivatalfőnökök s különösen állami tanitók, akik a nem hatósági orvosok bizonyitványait nem fogadják el, azok megállapitásait kétségbe merik vonni s ezáltal, míg egyrészt az orvost *kompromittálják*, *praxisát rontják*, — addig másrészt a *közegészségügyre hatranyos lehetőségeknek nyitjak meg az utját*. Például valamely orvos megállapitja egy iskolás gyermek ragályos betegségét, mondjuk trachomáját, de a tanitó nem veszi figyelembe az orvosi bizonyitványt, hanem a gyermeket mindaddig iskolába járatja, míg a gyermek *hatósági* orvosi bizonyitványnyal nem igazolja, hogy trachomas. Ezen közben a beteg gyermek már megfertőzhetett 10—20 gyermeket...

Nincs arra törvény, hogy bizonyitványt csak hatósági orvos adhat és nincs arra se törvény, hogy a nem hatósági orvosok bizonyitványát az állam hivatalos szervei nem fogadhatják el. Ellenben van törvényes lehetőség arra, hogy *az orvosi megállapitás helyességét hatósági kontrolnak vessék alá*. Ezt meg lehet tenni, de a nem hatósági orvosok ellen *bizalmatlansági közvéleményt* kialakitani senkinek sem szabad, legkevésbé a tanitóknak. Nem ártana ezt a vármegyeszerte lábra kapott divatot az orvosi kamara elé vinni és az esetek lerögzitését a minisztérium tudomására hozni Elvégre hol van az megirva, hogy Romániában a tanitó egy személyben politikus, orvos, detektiv, stb. egyéb lehessen. A tanitó maradjon csak tanitónak. Ezt akarja és ezt mondja *Anghelescu is*.

* * *

Költségvetési nehézségekkel küszködik a kormány. Szép tervekkel indult, de a terveket megvalositania nem sikerült. Igy nem sikerült a tisztviselő leepitése, *kivévén a kisebbségek egy* *részét* és nem sikerült a tisztviselői fizetéseken megtakaritania azt a bizonyos belgért 800 milliót sem. Hirek szerint elsősorban a közoktatásügyi és hadügyi miniszterek szegültek ellene a tisztviselői leepiteseknek, tehát éppen azok a miniszterek, amelyeknek a tárcája a legtöbb tulméretesett előirányzatot tartalmaz s amely tárcák egyes állásai olyan fizetésekkel vannak dotálva, hogy egy-egy ilyen állásra előirányzott fizetésből, más tárcák 4—5 hivatalnokát lehet tisztességesen fizetni. — I mételjük, amit már sokszor megirtunk s amire előbbutóbb rákényszerül a kormány: 1, Nem kell hivatalban tartani azokat a tisztviselőket, akiknek az állás betöltéséhez sem tudásuk, sem *képesitésük*, sem meg általános müveltségük sincs. 2. Nem kell hivatalban tartani azokat a hivatalnokokat, akiknek a hivatalos állás már nem *egzisztencia kérdés*, vagy is akik megvagyonosodtak. 3. Nem kell kezdő állásokban 7—8 ezer lejes fizetéseket adni, hanem csak 3000 lejeket. 4. Nem kell a magas állásokat 20—30 ezer lejjel fizetni, hanem csak maximum 15 ezer lejjel. 5. Nem kell akkora főiskolai tanárikart tartani, mint a mekkorát *Franciaország* tart és végül 6. Nem kell kulturszónás célokra költeni és elhalmozni fizetéssel a tanszemélyzetet.

* * *

Megjelent a *Hitel* második száma. Nagy figyelemmel kiserem ezt az uj vállalkozást, amely a huszevesek nemzedéket serkenti nagyobb *müveltség megszerzésére és nagyobb cselekedetekre* vagy, hogy ugy mondjuk: *több és célirányosabb munkálkodásra*. Ebben a számban is *Venczel Józseftől* olvasunk egy talpraesett vezercikket — „*A Hitel és a közvélemény*“ czimen. Ebben a cikkben *Venczel József* ujból leszögezi a „*Hitel*“ célját. Azt akarja — ugy ir, hogy ez a *nemzedék a kulturmunkán keresztül tisztázza a népi, a társadalmi és a müveltségi problémák szempontjából kötelességét. Széchenyi* nyomdokain haladva, a *konzervativ reformirányzat* lebeg szemeik előtt, amely hadat izen annak az alliberalizmusnak, amelynek *elmélete a gondolkodás történetében haladas volt, azonban a gyakorlatban nem váltotta be a hozzafüzött reményeket*. Egészen pompás hurokat penget az iró s mi volnánk a legboldogabbak, ha a „*Hitel*“ gondolatába elmeljüline a magyar nemzeti élet folytonosságának biztositására hivatott fiatal nemzedék. Azt látom, hogy a „*Hitel*“ tisztában van a huszevesek társadalmának gyengeségeivel, amely gyengeség oly sok aggodalommal tölti el fajunk közmüveltségi, gazdasági és politikai életének jelenlegi irányitói is és az a célja, hogy a jelen ifju nemzedéket felvértezve a müveltség és a célirányos cselekedetekben rejlő erő fegyvereivel és alkalmassá tegye magasabbrendü célok eléresére. *Reménykedve várjuk a gyakorlati eredményeket...*

* * *

Meddig el nem ér a *Ducé* kezei Nagyon megható eset történt. Egyik rokkant tisztünk férfias küszködéssel viseli a vizgháborubban kapott betegségét s meg az sem tudta megtörni eletidealizmusában, hogy akkor, mikor legénységi sorban levő rokkant társai a regatban havi 2000 lejes nyugdijakat kapnak, addig neki meg kell elegednie havi 1400 Lejjel... Egy szép napon elgondolkodott az élet szeszélyességein. Eszébe jutott Asiagó pokla is, ahol örökre nyomorékká tette a háboru furiája, ahol elvesztette déli szép testének egyik legnagyobb kincset és ékességet. Emlékezésében még fogta egy gondolat, amely többe nem engedte el. — *Meg kellene látnom még egyszer*, súgta valami belső erősége — *azt a helyet, ahol elvesztettem testi épségemet, ahol már halottként kezeltek.....* A gondolat tovább hajtotta, tovább kényszergette, míg végre megpihent egy levélben. Irt *Mussolininek* és szabadjegyet kért a kékegü Italia meglátogatására. *A szabadjegy saját és egy kisérő részére megérkezett. Mussolininek* meg erre is volt gondja, aki kormányában éppen 8 tárcát tölt be. Megis szép és előkelő gesztus a Ducétól, hogy egy magyar rokkanttal szemben ilyen lekötelező figyelemmel tudott lenni...

Mükedvelő zeneverseny.

Tg.-Secuiesc mult vasárnap zeneverseny volt a mükedvelő zenekarok részére. Treiscaunes-vármegye községeiből öt-hat fuvószenekar és sok vonószenekar vonult fel a versenyen. A zenekarok egyszerü falusi emberekből állottak. Amit nyujtottak, az valóban meglepően szép és kulturérték volt. Szamtalan esetben utaltunk arra, hogy a szomszédos Háromszékmegye zenei és daloskulturája mögött messze marad a csiki községek zenei élete. Lassan ott tartunk, hogy az egész vármegyénkben két gyergyói dalárda müködik és egész Csikmegyében ennél több dalárda nincs. Egyetlen községünkben nincsen szervezett dalosélet. Mit beszélhetnénk akkor vonószenekarokról. Tomesti Ciuc községünkben egy fuvószenekar évekkel ezelőtt volt, de régóta nem hallunk arról sem.

Mondanunk is alig kell, hogy a magyar dalnak és muzsikának szerveseti életen keresztül való müvelése a népnevelésnek, az összetartásnak legeredményesebb eszköze. Mig egyes vármegyékben 60—70 dalárda végzi a magyar összefogásnak nagy feladatat, addig Csikmegye 60 községében egyetlen dalárda müködik: aditról, amely hallat magáról.

Mégis csak lehetetlen, hogy végül is ezt a hiányt észre ne vegyük és ne igyekezzünk azon segiteni. A falunak a kulturéletét elsősorban a dalárda jelenti. Az a hely kell legyen ennek, amely a kulturszépnek, a jónak közvetlen eszközeivel megtanitja népünket együttérezni legszebb nemzeti kincsünkben, a dalunkban.

Az eszközök, a lehetőségek csaknem minden községben rendelkezésre állanak ahoz, hogy dalosélet induljon. Tessék megszervezni mindenütt a dalárdákat.

Mi igaz a taploczai milliós örökségből.

Milliós amerikai örökség meséje indult el a Székelyföldön. Erre felé, hol a lejesek is ritkák, millióról még álmodni sem mernek az emberek, érthető szenzációt keltett. Bizonyos tekintetben még büszkék is vagyunk a hirre, mert tudomásunk szerint évtizedek óta ez az első milliós örökség hire a Hargita alatt. Annál fantasztikusabb örökségekről lehetett ezzel szemben olvasni Maramures—Máramarosmegye és vidékéről, ahol több milliós amerikai örökségek, hir formájában, csak ugy röpködtek a levegőben még a közel multban is.

Felkerestük özv. Lajos Dénesné toplita-ciuci—csiktaploczai 53 éves székely asszonyt, akinek nevével kapcsolatosan terjedtek el a milliós örökség ellenőrizhetetlen, kiszinesitett, tulméretezett hirei. Márkos Endre plébános társaságában találtuk. A plébános, aki együtt örül és együtt busul a néppel és igen népszerü ember, most is sietett megelőzni az ilyen alkalommal százával ajánlkozó „önzetlen" segitők és közbejárók felkinálkozását.

— Mi igaz az elterjedt milliós örökségből? — tesszük fel a kérdést.

— Jaj Istenem, milyen szájas a világ: a bolhából is eletántot csinálnak: — kezdi a felvilágositást özv. Lajos Dénesné. — S még az ujságok is irni akarnak róla? Nem lesz-e abból valami baj?

— Mi baj lehetne? Ha igaz a hir, akkor nem titok és ha nem igaz sohasem veszedelmes, ha az érdeklődés egy napra legalább, a néniék becsületes székely házatájéka felé fordul, — bátoritjuk a láthatóan megijedt asszonyt.

— A férjem Lajos Dénes még 1914 évben, tavaszon, a háboru kitörése előtt kivándorolt Amerikába. A clevlandi bányákban kapott munkát. Jól keresett és állandóan segitett engemet és két gyermekünket. Ez év juliusában azonban férjem bányaszerencsétlenség áldozata lett. Ott temették el a messze idegenben. Minderről unokatestvéreim: Gegő Ágoston és Teréz, akik Csikágóban egy esőernyőgyár alkalmazottai, pontosan értesitettek. Legutóbb azt irták, hogy nevemben és meghatalmazásomból keresetet inditottak a bányatársaság ellen, megfelelő temetkezési segély és munkásnyugdij megállapitása és folyósitása iránt. Férjem életében többször irta, hogy a társaság nagyobb összegü járulékot von le illetményéből nyugdijalapra, ami Amerikában kötelező. Unokatestvéreim ügyvédet fogadtak Clevlandban, aki megállapitotta, hogy a társaság alapszabályszerüen száz dollár temetkezési segély, az özvegyet havi 30 dollár, a kiskoru gyermekeket fejenkint havi 5 dollár nyugdij illeti meg. A bányatársaság hajlandó is a nyugdijat folyósitani, ha ahoz való jogosultságomat hivatalosan igazolom. Ebből a célból az ügyvéd a clevlandi román konzulátus utján, a külügyminiszterium közvetitésével, megkereste a mercurea-ciuci—csikszeredai törvényszéket a szükséges bizonyitványok és igazolások beszerzésére. Eszerint a férjem után havi 3000 lej nyugdij illet meg a mi pénzünkben, visszamenőleg mintegy negyvenezer lej kapnivalóm volna, mert a gyermekeink már nagykoruak és ők nem kapnak semmit. Nem mondom ez is szép összeg és mindig áldani fogom férjem emlékét, de hol van a millió?

— A millió hire ugy került a köztudatba, — világositi fel Márkos plébános, hogy a törvényszékhez érkezett amerikai iratokban a dollár összegek tizedesei is két nullával fel vannak tüntetve és igy tizezres összegeket számitottak áthevenyészve a biróságon lejre, amiből több milliós összeg számadata került ki...

Ez a székelyföldi amerikai milliós örökség hiteles története.

Mágnás Miska előadásai a jövő heten: január hó 28 és 29-en.

A helybeli Dal- és Zeneegyesület és Oltáregylet rendezésében olyan nagysikerü Mágnás Miska cimü operettet, az általános érdeklődésre való tekintettel a rendezőség a jövő héten még kétszer előadja:

Január hó 28 án (hétfőn) este fél 9 órai kezdettel és

Január hó 29-én (kedden) délután 5 órai kezdettel. A kedd delutáni előadás után bál lesz, amelyet a közönségünknek különösen figyelmébe ajánlunk.

Magyar tizparancs!

Az Országos Magyar Párt cluji tagozata adta ki ezt a tizparancsolatot, de az egész romániai magyarság elfogadhatja és követheti azt.

1. Minden ügyedben bizalommal keresd fel tanácsnyerés céljából a pártirodát, mert ott megértő, jóbarátra és önzetlen tanácsra találsz.

2. Bonthatatlan nemzeti öntudatodat és törhetetlen ragaszkodásodat őseid hitéhez, és hagyományaihoz örökitsd át fiaidra, leányodra és minden nemzetségedre.

3. Védelmezd egyházadat és annak intézményeit, mint őseink a végvárakat.

4 Becsüld magyar testvéredet kopottságában is, mert ez csak a becsület jelvénye.

5. Sorsod összefügg testvéred sorsával, támogasd őt, mert önmagadon segitesz. Ha neki kárt okozol, az vétkezés mindnyájunk és önmagad ellen.

6. Minden cselekedetedet vezesse a kötelességtudás és felelősségérzet. Az életnek és halálnak együttes értelme a megnyugvást adó tudat, hogy az őrhelyen semmit sem mulasztottunk el.

7.

8. Ha hivunk, jőjj, ha nem hivunk, jelentkezz a munkára.

9 A polgár fegyvere a választói jog, hozd ezt és ügyedet rendbe.

10. „Legyen az erdő bármilyen sötét, el ne engedjétek egymás kezét...

Vásároljon szerencsés sorsjegyet

a csiki intézőségnél:

LŐRINCZ JÓZSEFNÉL, MERCUREA-CIUC.

„Mágnás Miska" Csikszeredában.

A Csikszeredai Dal- és Zeneegylet a helybeli Oltáregylettel karöltve, Sarkadi Elek főgimn. zenetanár, karnagy és Hellwig Vilmos rendezésében szinrehozta Bakonyi K. és Szirmay A. három felvonásos operettjét a: Mágnás Miskát. Városunk országoshirü mükedvelői „Az abbé" komolytárgyu szinmü után az operettben is méltóak voltak jóhirnevükhöz és ismét öregbitették sikereik számát. Hogy mit jelent vidéki viszonylatban egy zenés, táncos, revü kiállitásu operett szinrehozatala azon a szinvonalon, amelyet ma Mercurea-Ciuc város és vidéke müértő közönsége, bátran mondhatjuk, nagyszerü rendezői, szereplői elkényeztetése folytán, elvár, sőt megkövetel, azt mindnyájan tudjuk. Hónapokig tartó, késő éjféli órákba nyuló zenekari, ének és szinpadi próbák olyan nem lankadó lelkesedést, ambiciót, kitartást igényelnek, amelyre csak városunk fegyelmezett zenekari tagjai, derék mükedvelői és főleg a rendezést és dirigálást minden kicsinyeskedésen, sokszor elkedvetlenitő rendetlenségeken és bosszantó fegyelmezetlenségeken keresztül idegölő türelemmel végzett rendezői képesek. Ezért nagy dolog a Mágnás Miska kisvárosi szinrehozatala.

Illesse dicséret és büszke elismerés mindjárt beszámolónk elején zenekarunk lelkes tagjait, élükön Sarkadi Elek zenetanár, karnaggyal, akik éjszakai nyugalmukat engedték elraboltatni, csakhogy nekünk szórakozást nyujtsanak. Ez a rokonszenves, tehetséges, müvészember nehány évi ittlété után csodával határos zenekulturai tevékenységével buvárként szállt le a kisvárosi közönyösség fegyelmezetlenség és kényelmi szempontból tehetségét véka alá rejtő tenger mélyére és nehéz, fáradságos, hálátlan idegölő munkával igazgyöngykent hozta napvilágra városi muzsikusaink tömörülését és olyan szinvonalra való emelését, hogy városunk közönsége büszke örömmel legjobban dédelgeti harminc egynéhány egyesülete közül a Zeneegyletet.

Preciz összjáték, szin, hangulat, erő, dallam, lágyság, finomság muzsikált a hangszerekből Sarkadi karmester varázspálcája nyomán. A zenekar ezuttal is, mint annakidején a János vitéz előadásával, olyan emléket állitott, amely nem csak magának, hanem lelkes karmesterének legkedvesebb emlékei közé fog tartozni. Köszönetet mondunk a közönség nevében Sarkadi tanárnak, a kitünő karnagynak és a zenekar tagjainak, névszerint is: Sprencz Gizikének, Lőrincz Gézának, Takács Lajosnak, Ujj. Pototzky Pálnak, Zait Grigorenek, Kertész Istvánnak, Dr. Boga Lajosnak, Ráduly Sándornak, Dr. Nagy Andrásnak. György Babának, Ráduly Józsefnek, Pechar Jánosnak, Jónás Györgynek, Mayer Erzsikének és György Antalnak, hogy müvészi játékukkal egy boldogabb, gondnélkülibb világba ringattak át pár estén keresztül...

A szinpadi szereplők méltatását kezdjük mindjárt Dürrné Hellwig Ellával. Ő a mi énekes csalogányunk. Gyöngyöző, friss, üde, muzsikáló hangja, természetes megjelenése, táncai már kiforrott müvészetet jelentenek. Marca szerepében amit adott: Berky Lili sem csinálta jobban annakidején. Megérdemelte a sok tapsot, virágot és táncszámai ismétlését.

Rolla szerepében Székely Bözsike debütált. Ragyogó, bájos fiatalságával, elegáns megjelenésével, kellemes énekével, dallamvezetésével, szerénykedő eltogultságával már most belopta magát a közönség szivébe. Kitünő mükedvelő, akit máskor is szivesen látunk a szinpadon.

Miska szerepét Lőrinc Pista alakitotta. Nem alakitotta: maga volt a szerzők elképzelése szerinti tökéletes Miska! Nagy ősereje van ennek a kis városnak: egyik napról a másikra kész müvészeket varázsol már az iskola padjaiból a szinpadra, Olyan csoda alakitást nyujtott fiatalos, parasztos megjelenésével, kamaszos kényszerü urizálásával, a helyzetkomikum adta természetes humorával, énekével, táncaival miskább volt a vasmegyei Miska gyereknéi. Sarkadi Elek büszke lehet feltedezettjére. Jobbat erre a szerepre a tehetségekben gazdag kis városunkban sem lehetett volna találni.

Baracs szerepében a János vitéz mesteri alakitója ifj. Dóczy János remekelt. Kevés mükedvelőnek adatott meg, hogy ugy uralja abszolut fölényével a szinpadot, nézőteret, mint ő. Kifogástalan elegánciája, rokonszenves egyénisége, pompás, férfias, kellemes hangja, disztingvált mozgása bonviván szerepekre predesztinálják.

Korláth grót szerepében Dr. Nagy Tibor mutatkozott be nálunk először. Mert, hogy régi, kipróbált, kitünő mükedvelő, az látszott legelső megjelenésén. Nehéz szerepe volt: az öreg félkegyelmü grófot megjátszani olyan jóképü, férfias, elegáns megjelenéssel, mint amilyennel rendelkezik. De megjátszotta olyan tökéletesen, hogy a nyiltszini tapsok egész sorozatát kapta.

Lotti tanti szerepében Moldován Olga mutatott be kifogástalan alakitást. Sz. Cseh Bandi Szele titkár szerepében és Sprencz Pál a Gida gróf szerepében mutattak elegáns, kitünő karakter alakitást.

A többi szereplők: Dóczy György, Nagy Ferenc, Hellwig Hilda, Kopacz Tamás, Hellwig György, Csiszér Sándor, Drócsa Emma, Ferenczy Micike, Harcsa Manci, Hellwig Janka, Hellwig Guszti, Simó Mancika és Jánossy Klárika mindnyájan tudásuk legjavával játszották meg szerepeiket és méltóak voltak a nagyszerü együtteshez. Mint korus is nagyszerü összhanggal és szines szövegfestéssel emelték a darab sikerét.

A szinpadi uj diszletezést választékos izléssel, nagyszerü elegánciával, pompás világitással az Oltáregylet agilis hölgyei Dr. Nagy Béniné elnöknővel az élen, Pototzky Pál közreműködésével végezték.

Meg kell emlékeznünk még az operett egyik nagyon fontos rejtett szereplőjéről a sugóról. Farkas Emma kitünően felelt meg ennek a nehéz feladatnék.

A nagyszámu közönség melegen ünnepelte és szólitotta a lámpák elé többször Hellwig Vilmos rendezőt és Sarkadi karmestert. Nagyszerü teljesitményükhöz mi is gratulálunk.

Hogyan lehet utlevelet váltani a budapesti mezőgazdasági kiállitás megtekintésére?

A március 21—28 napjain Budapesten megrendezendő országos mezőgazdasági kiállitás és tenyészállatvásár páratlanul sikerültnek igérkezik. A jelentkezések határideje már január 15 én lejárt. A magyar kormány jelentős kedvezményeket biztositott a külföldi vásárlók számára is. Az EGE most adta ki tájékoztatóját azok számára, akik Romániából a kiállitásra utazni óhajtanak.

Az utlevélszerzés kellékei a következők: 1. Utlevél iránti kérés fa'un a prefektushoz, városon a rendőrkirendeltséghez cimezve. Ehez mellekelendők: 2 szemelyazonossági, 3 á lampolgársági, 4 erkölcsi magtartozási, 5. katonai, 6. ügyészségtől büntetlenségi igazolványok, 7. nőknél férji, 8 gyermekeknél szülői beleegyezés, 9. két drb. fénykép, 10. bélyegilletékek ára. Több csaladtag szerepelhet egy utlevelen, igy aránylag olcsóbb. A megszerzett utlevélhez egy kiállitási igazolvány veendő az Erdélyi Gazdasági Egyesülettől, vagy barmely menetjegyirodától. Ennek ára 180 lej. amelynek ellenében 50 százalékos vasuti kedvezményt élvez és kétszer díjtalanul lephet be a kiállitás területére. Vizum nélkül léphet át a határt és 400 lej helyett 60 lejert kap a kiállitás területén vizumot.

Az igazolványon minden tudnivaló meg van irva magyar nyelven. Az igazolvánnyal kb. március 15 tól ápri is 1 ig lehet kedvezményes áron utazni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tari, az első magyar gangszter.

Igen, ez volt a pesti bankrablás főmerénylőjének legfőbb vágya, dédelgetett ambiciója, hogy ő legyen Magyarország első számu közellensége, mint ahogy ezt a diszitőjelzőt az amerikai Tommyra alkalmazzák. El is érte a céljat és most ő a legboldogabb ember, pedig ott lebeg már a halál árnyéka a feje fölött. De mit bánja ezt Tari, akiről igazán el lehet mondani, hogy megőrizte páratlan objektivitását tette következményeit illetőleg. Bizony, nem sóhajtozik, nem tördeli a kezét, sőt ellenkezőleg. Olyan szigoruan prejudikál, mintha nem is a saját édes életéről volna szó, mintha nem is volna érdekelt, mintha ő maga volna Toreky.

—Édesanyám, itt nincs mit tenni — szót mosolyogva zokogó édesanyjához — ez a dolog el van intezve, engem biztosan felkötnek, jó lesz, ha megváltoztatjuk a nevünket...

Szinte hősnek nevezhetnénk, ha nem ilyen gyalázatos tettihez fűződnének ennek a bátor lelki megnyilvánulásnak a körülményei. Meg a derüjét sem veszti el az akasztófa lépcsőjén.

— Honnan vannak a fegyverek? — kérdi csodálkozva a rendőrfelügyelő, mikor előhozzák a legmodernebb rendszerü pisztolyok egész kis arzenálját.

— A Mikulás hozta, — feleli Tari nevetve.

Sokrates sem készülhetett nyugodtabban a halálra, mint ez a gangszter komplexumos pathologiás illuminált, aki olyan boldogan ül börtönében, mint valami egészen különleges megdicsőülés előszobájában.

— Nagyobb leszek. mint Rózsa Sándor, egész Európában beszélni fognak rólam, filmek, regények hőse leszek — mondja ez a szinjózan tébolyult, aki valóban a detektivregények áldozata és Dillingernek, amint hősi konturokban rezdül meg beteg képzelete előtt az amerikai alvilág. Dillinger barátnőjének képét hordja még most is a szive fölött, mint számára legmagasabb női ideált, akinek nemcsak a külseje szép, hanem esszényi élettárs a munkában is, a falegásban, az orgazdaságban, ha kell, a gyilkosságban is. És hogy lett mégis Tari az első magyar gangszter? Joggal hihetjük, hogy majdnem kizárólag a bünügyi regények nyomán. Ezeknek a veszedelmes irásoknak a nyomán, melyek éppen a felületes intelligenciáju embereket mérgezik meg a legkönnyebben, ahogy itéletnélküli agyuk elé odavetül a talmi hősiesség, az álromantika, a bravuros siker, a pillanatnyi meggazdagodás, a dologtalan jólét ezernyi, ostobán összekalapált délibábos képe. Ezer és ezer, más sorsra érdemes ember merül el az egyenesen büntetésre csábitó és nevelő bünügyi regények tengerében. Tari is a Wallace regényeit falta. És a bankrablás is pontosan Wallace egy regényfejezetének mintájára történt. Hogy Tari bátor ember és erős céltudatosság lakik benne, azt még a bünben, még az akasztófa közelségében is megmutatja. Joggal kérdezhetjük, vajon mi lehetett volna belőle, ha nem bünügyi regényeken épül, hanem olyanokon, amelyek a társadalmi közmunkára és a becsületre nevelnek? Igen könnyen lehetséges, hogy Tari az ő nem közönséges belső tartása révén nem I. számu közellenség,

hanem egyik legelső számu hűséges, tevékeny tagja lehetett volna a társadalomnak. Ebben az esetben és sok másban is, Wallacest és az egész ugyszólott bűnügyi irodalmat oda lehetne ültetni bárson a vádlottak padjára, — mint felbujókat.

— **A helybeli mükedvelő gárda** a hockey csapattal karöltve 1935 február 2-án este 9 órai kezdettel nagy táncmulatságot rendez a Vigadó nagytermében. A rendezőség fáradságot és költséget nem kiméive, nagy meglepetésekkel fog a közönség szórakozásáról gondoskodni. — Bővebbet a falragaszok nyujtanak.

— **Dr. Pál Gabor képviselő népgyülései.** Amint lapunk mult számában felhivtuk a figyelmet, Dr. Pál Gábor képviselő január hó 20-ra Frumoasan, január hó 24-én Sandominicon, január hó 27-en Armasenire népgyüléseket hirdetett. — Celja ezeknek a gyüléseknek az, hogy ismertesse a népünkkel mindazokat a törvényeket, intézkedéseket, amelyek ismerete nélkül büntetések érik. — A mult héten Frumoasan, Sandominicon sajlottak le ezek a népgyülések óriási hallgatóság és lelkesedés között.

— **Még mindig nem esett le a hó Csikban** Január hó 26-án meg mindig az a helyzet, hogy egyáltalán nincs hó. A csiki medencében a télen még jóformán hó nem esett. Az utak teljesen porosok, a szántófö dek tökéletesen hótakaró nélkül vannak.

— **A csikmegyei Mezőgazdasági Kamara uj interimar bizottsága.** D. Cerbu Gheorghe ügyved nagy elfoglaltságára tekintettel lemondott a csiki mezőgazdasági kamara elnökségéről. Igy helyette Vlad Izidor gör. kath. lelkész neveztetett ki az uj interimár bizottság elnökéül. A bizottság tagjai: Cocan gör. kel. lelkész alelnök, Szopos Gáspár, Ethes Károly, Szász István és Miklós Arpád biró.

— **A farsang egyetlen álarcos bálja** Február hó 9-én este 9 órai kezdettel a helybeli közbirtokosság székházában rendezi a kisiparosság a farsang egyedüli álarcos báját. A rendezőség a maszkok müszerszerü felvonulásával is igyekszik szórakoztatóvá tenni az estet. Tíz pontból álló programjában az ötletes jelmezek és produkciók sora vonu fel. A hivatalos részen kivül magánjelmezek is nagyszámmal jelentkeztek ugy, hogy a közönség a legelvezetesebb karneváli estet kapja a február 9-i álarcos bállal. A bálra a rendezőség csak korlátolt számu jegyet bocsájt ki, a terem orfeumszerü berendezésével rendelkezésére álló asztalok száma szerint. Éppen ezért is kérjük, hogy helyekről előre szíveskedjék gondoskodni az ipartestületi irodában. Felhivjuk a figyelmet arra is, hogy álarcosan csak azok jelenhetnek meg, akik a rendező ségtől álarcjegyet váltanak. Ezek a jegyek díjmentesek. Az asztaloknál egy hely földszinten 30 lej, karzaton 40 lej.

— **Nyilt levél Titulescu román külügyminiszterhez.** A „Frontul de foc" cimü román nyelvü ujság legutóbbi száma nyilt levelet intéz Titulescu román külügyminiszterhez, amelyben négy pontban mutat rá arra a tarthatatlan helyzetre, hogy az erdélyi rokkant tisztek nyugdiját 16 év alatt nem hajlandók rendezni ebben az országban és a külföldet állandóan félrevezetve azt állitják, hogy ez a kérdés el van rendezve. — Kéri a nyilt levél a külügyminisztert, hogy közbelépjen a kormányánál és végre a háboru erdélyi áldozataira is gondoljanak, akiket 16 éve olyan mostoha gyermekként kezelnek ebben az országban.

— **Uj belföldi kölcsön.** A pénzügyminiszter január 20-án kibocsájtotta a második román belföldi kölcsönt. A jegyzési határidő három hónap. A kölcsönjegyzésben minden az állammal szemben fennálló követelést elfogadnak, az adóbonok teljes névértékükben jegyezhetők le, de csak az eredeti tulajdonosuk által, akik a bont vásárolták, csak tőzsdei árfolyamon jegyezhetik le.

— **Örökösödési illetéket kérnek 34 év után.** Ez is a hivatali tudatlanság egyik kinövése. Az ember nem tudja, hogy kacagjon-e, vagy bosszankodjon. Jakab Ferenc frumoasa—szépvizi birtokos felesége 1901-ben meghalt. Néhány nappal ezelőtt megjelentek nála az adóbehajtó közegek és hagyatéki örökösödési illeték cimen 787 lejt követeltek. Érdeklődésére kimutatták, hogy 1901 ben elhalt felesége utáni örökösödési illetékét, 1574 koronát átszámitották lejbe és most azt követelik. Mutan fizetni nem volt hajlandó, foglaltak. A pénzügyigazgató ur figyelmébe ajánljuk ezt a lelkiismeretes adóközeget, aki harmincnégy évre visszamenőleg is kinyomozza az adótartozásokat. Valóban csodálatraméltó szimat.

— **A Zsidó Nő- és Leányegylet tánomulatsága** az évben is a farsang egyik kiemelkedő eseménye lesz. Mint értesültünk, a Zsidó Nő- és Leányegylet a nivósnak igérkező táncestélyt február 16 án, a Bukarest kávéház termeiben rendezi meg.

— **Mégis szednek belyegilletéket a rokkantaktol.** Többször felszólaltunk az ellen az igazságtalanság ellen, ami a rokkantakkal a hatósági közegek tájékozatlansága vagy némelykor rosszakarata folytán történik. A nyugdijak megállapitásánál a rokkantaknak községi bizonyitványnyal kell minden évben igazolniok, hogy előreláthatólag még egy évig életben maradnak. Minden évben jönnek a panaszok, hogy ezekért a bizonyitványokért bélyegilletéket és kiállitási dijat szednek a jegyzők. Több községből érkezett panasz szerint 28 lej bélyeg- és 38 lej kiállitási illetéket fizettek a rokkantakkal, holott az 1932 szeptember 10-i 212 sz. Mon. Of.-ban megjelent rokkanttörvény 36-ik szakassza világosan kimondja, hogy mindenféle bizonyitvány bélyeg- és illetékmentes. Hát rosszakarat ez, vagy a törvények nemtudása?

IV-ik osztály huzása február 15

200 leivel 1.000,000·—

200 leivel 2.000,000·—

esetleg

200 leivel 3.000,000·—

nyerhet, ha azonnal belép a játékosok közé ¼ sorsjegygyel!

Erdélyi és Bánáti főelárusitók:

Arad: Általános Takarékpénztár Részvénytársaság és Al. Goldschmidt.
Brassó: Fortuna Al. Enkelhardt.
Cluj: Illesou Bank Részvénytársaság Takarékosság, Keresk. Hitelintézet.
Oradea: Dacia Bank, Union Bank.
Targu-Mures: Révész Ernő.
Timisoara: Központi Bank, Leszámitoló Bank, Temesvári Bank.

— **Halalozások.** Klein József kereskedő (Gnimerfaget 44 éves korában, folyó év január 20-án rövid szenvedés után meghal. Elhunytban Bermann József fakereskedő sógorát gyászolja.

— Santha Imréné szül. Csedő Gizella 29 éves korában, folyó hó 24-én hosszas szenvedés utan meghalt Top ita-ciuc.

— **Ujabb panaszok.** A napról-napra megujuló erőszakoskodások ellen hiaba tiltakozunk minden számunkban, tiltakozásaink legtöbbször napvilágot sem látnak. Igyekezünk tehát most egyszerüen, minden kommentár nélkül megirni ezt az esetet, háiha Argus szemei átsiklanak fölötte és engedik eljutni — jogosan — az illetékes felettes hatósághoz. Kasza Marton 60 éves ciucsangheorghei lakóst a járásbiróság 2000 lej pénzbüntetésre itélte erdőkihágásért. A büntetés átváltható 40 napi fogházra. Január 4-en este kiment Kasza házához a csendőrség, hogy őt büntetésének letöltésére a csikszeredai fogházba bekiserje. Csak feleségét találták otthon, ki azzal fogadta őket, hogy férje valahol a Regátban dolgozik, maga sem tudja hol. Azóta minden második éjszaka felkeresik az 52 éves öregasszonyt a csendőrök, házkutatást tartanak nála és szidalmak és fenyegetések között követelik, hogy mondja meg ferje tartózkodási helyét. Január 21-én éjjel 12 órakor ujra megjelent nála a csendőrőrmester egy csendőrrel s miutan látogatása ismet eredménytelen volt, öklével kétszer arcába vágott az öregasszonynak és fenyegetőzve, hogy férjét agyonveri, ha előkerül, eltávozott. — Hát szép ez, cenzor uraim?!

— **A postások nyelvvizsgajáról** sem a legjobb hirek keringenek. A M.-ciuc-i hivatalnál állitólag hét alkalmazottat állitanak fegyelmi biróság elé, mig a telefontársaságtól ötöt. A fegyelmi biróság elé utalás egyen ő az elbocsátással. Mint mindig, ugy most is jelentkeznek az emberi kétségbeesésből hasznothajtani akaró hienák. Bukaresti ügyvédek ajánlatokat tettek egyeseknek, hogy ügyüket elintérik. Ugy látszik, az egész nyelvvizsga arra volt jó, hogy néhány lelkiismeretlen politikai lélekkufárnak kiszolgáltassa a nyomoruságba jutott kisebbségi postásokat.

— **Ditrau községi tanacsa** érdemes határozatot hozott legutóbbi ülésen. Kimondta ugyanis a nemes tanács, hogy elbocsátja a község szolgálatából mindazon alkalmazottakat, akik nem törvényesen nevesztettek ki, vagy nem birják az államnyelvet. A megüresedett állásokra pályázatot fognak hirdetni. No, nem kell gondolni, hogy valami fenyes poziciók. Községi rendőr, bába, bikagondozó, stb. Mert hát a ditrói községi bikákkal csak románul lehet beszélni és a születendő székely csemetéket románul fogja üdvözölni a gólyanéni. Csak azt szeretnénk tudni, hogy milyen nyelven hozta a nemes tanács ezt a határozatot. Mert kötve hisszük, hogy Ditrau község tanácsosai mind tudnának románul.

— **Az 1932. évi választások miatt dr. Gál Józsefet egyhonapi börtönre ítéltek.** Most tárgyalta le a Cluji törvényszék azt a sajtópert, melyet az 1932. évi választási sérelmek nyilvánosságra hozatala miatt a Keleti Ujság ellen inditottak. Az ügyben érdekelve van dr. Gál József M.-ciucszekszeredai ügyvéd is, aki a csikmegyei adatokat szolgáltatta. A Cluj—kolozsvári törvényszék dr. Gál Józsefet „A lelkek békéje" cimü cikkéért államellenes izgatás és gyülölködés szitásában bűnösnek mondotta ki és ezért egyhónapi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre itélte. Itélet ellen ugy vádló, mint vádlott felebbezést jelentettek be.

— **Hogyan mentesülhetnek jótékony egyesületek a látvanyossági adó alól?** A pénzügyminiszter rendelete értelmében a jótékony egyesületeknek nem kell látványossági adót fizetniök, ha erre nézve előzetesen kérést adnak be a miniszterlumhos. A jótékony egyesületek kéréseiket január hó folyamán kell, hogy benyujtsák a pénzügyminisztériumhos. A később érkezett kérvényeket a pénzügyminisztérium nem veszi figyelembe. A minisztérium az engedélyeket egy évi időtartamra adja. Egy év mulva tehát uj kérést kell benyujtani a látványossági adó elengedése ügyében. Azok a jótékony egyesületek, amelyek tavaly megkapták a minisztérium engedélyét, most kérjék ujból a látványossági adó elengedését különben nem részesülnek ebben a kedvezményben.

— **Latartoztattak tiltott mütet miatt.** Fehér Anna ciucani leány nemregen vermergezesben meghalt. A beinditott nyomozás megállapitotta, hogy a leány tiltott mütét áldozata lett, amit özv. Miklos Jánosné csekefalvi bábaasszony hajtott végre. A bábát letartóztatták.

— **Elütötte a palyakocsi.** A gheorgheni-i—gyergyószentmiklósi Darvas-füreszgyár telepen a deszkával megrakott iparvasuti kocsi elütötte Geller Marton munkast. Megallapitast nyert, hogy a balesetet a munkás vigyázatlansága okozta.

— **A Cetatuia felekezeti iskolat ujbol engedelyeztek.** A közoktatasügyi minisztérium január 15-en kelt 118 749—1934 sz. rendeletével ujra engedélyezi az irredentizmus vádja miatt betiltott cetatuia-csatószegi felekezeti iskola megnyitását. Közben azonban az épületet elvettek, mert az a község tulajdona, a gyermekeket pedig fenyegetéssel átkényszeritettek az állami iskolába. Engedély tehát van, de hogy iskola is lesz-e, az kétséges.

— **Baleset.** Jakab Lajos M.-ciuci gyárimunkas felesege deszkát hasogatott. Hasogatás közben a deszka ala rejtett dinamitpatron felrobbant és megsebesitette. Beszallitották a korhazba.

— **Egy igen korai törveny. A magyar képviselők figyelmebe.** A Frontul cimü Bucurestiben megjelenő roman lap folyó evi januar 15-iki szama a frontharcosok neveben foglalkozik azzal a nyugdijtörvénnyel, amelyet Paul Anghelescu hadügyminiszter a karácsonyi szünet előtt terjesztett be a haznak s amelynek tárgyalását a szünet utanra halasztottak. Magyar képviselő nem mondhatja el ennek a torvenynek tárgyalásakor azt, amit ez a román ujság ir. Mi azonban figyelmebe ajanljuk annak, aki a magyar nep nevében ehez a törvényhez hozzaszól. — A fenti roman ujság „O lege prema ura" cikkeben azt fejti ki, hogy a törvenyt benyujtó tabornok ur sajat nyugdijaztatasára készíti elő a magas nyugdijat. Nem kérnek belőle a hadirokkantak, akkor, amikor az erdelyi rokkant katonák 30—60—70 lej havi ebbereket kapnak, amikor az erdelyi es csatolt tereletek rokkant tiszteinek nyugdiját nem akarjak rendezni. Az emberiesseg azt koveteli, hogy előbb rendezzék ezeknek a nyomoruit erdélyieknek is az ügyét s azutan lehet a nyugdijas tiszt uraknak, akik soha még puskagolyó süvitest sem hallottak — a nyugdiját meg magasabbra emelni. Egyelőre nagyon rosszul néz ki egymás mellett: egy csonka katona havi nyugdija: 60 lej es egy nyugdijas tábornok huszezer lejen jóval felüli nyugdija az uj törvény szerint. — Kérjük azt, aki ehez a törvenyhez hozzá szól, hogy ha nem is ilyen őszinten, de hangot adjon erélyesen annak, hogy végre rendezni kell valamennyire az erdélyi hadirokkant tisztek és legénység nyugdij ügyét is.

— **Tüz a törvényszéken.** Január hó 22-én éjjel a helyi törvényszék épületének egyik mellekhelyiségében tüz ütött ki. A tüzet kellő időben észrevették s azt a kivonult tüzoltóságnak sikerült rövid idő alatt eloltani.

— **50%-os vasuti kedvezménnyel lehet utazni Budapestre** marcius hó vegetől, aprilis hó 1-ig a budapesti mezőgazdasági kiállitásra, mely az idén marcius hó 21—26 napjain fog megtartatni. A kiállitás iránt, mely már az európai erdeklődés középpontjában áll, jóval nagyobb számban áll, jóval nagyobb számban készülnek, ugy a gazdák, mint a látogatók. Felvilágositást nyujt az Országos Magyar Gazdasági Egylet Budapest, IX. Üllői u. 25., vagy az Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj—Kolozsvár. Str. A.-Muresan—Attila u. 10.

— **Hivatali felületesség az örökösödesi adó körül.** A községekben az örökösödesi ado miatt százszámra eszközölnek foglalásokat. Igen sok esetben olyanoknál foglalnak, akik soha senki után nem örököltek, nem is ismerik az örökhagyót. Egyszerü tévedésből, amely rendszerint a névazonosságból származik, óriási kellemetlenségeket okoznak egyeseknek. Az illetők, akikre igy rászakad egy-egy örökség kényteleneek felebbezéseket folyamatba tenni, nagy költségekkel bizonyitgatni, hogy semmi közük az örökséghez. A törvény szerint a felebbezéssel egyidejüleg letétbe kell helyezzék a kérdéses örökösödési illetéket, különben elveszithetik és meg kell fizessék a dijat olyan örökség után, amelyhez a világon semmi közük.

— **Kötelezővé tesszik minden házépítésnél a gázmentes fedeleket.** A háboru vesszője, hála a Népszövetségnek, elmult. Mindazonáltal az európai országok óvatosságból mégis számitanak arra, hogyha most nem is, idővel mégis bekövetkezik a rettegett tömegmészárlás. A nemzetvedelmi ministerium utasitása értelmében az egyes városok az épitési szabályrendelet módositásával foglalkoznak. Eszerint épitési engedélyt a jövőben csak azok kapnak, akik házukban gázmentes fedelek épitéséről is gondoskodnak.

— **Partu ditraui adófőnök tárgyalasat elnapoltak.** Megemlékeztünk lapunkban, hogy Partu Miklós ditraui perceptor 1931 augusztusában jelentést tett, miszerint az éjszaka folyamán az adóhivatal kasszájából 361.443 lejt elloptak. A kiszállott ügyészség és penzugyi közegek a kasszán sehol sem találták erőszaknak a nyomait és arra meggyőződésre jutottak, hogy a perceptor este kivette a penzt és reggel jelentette, hogy elloptak. A csendőrség vallatóra fogta Partut, de az meg a verések után is tagadott és tagadasa mellett megmaradt az ügyészségen is, ahonnan három hónap után szabadlábra helyeztek, de hivatali visszaélés és lopás miatt vádat inditottak ellene. Partu a tárgyaláson is megmaradt régi vallomása mellett, a felvonultatott tanuk pedig mind mellékkörülményeket emlegettek, hol mellette, hol ellene. Ujabb tanuk kihallgatása miatt a tárgyalást február 12-re halasztották.

— **Iskolaszéki ülés Gheorgheni.**

A gheorgheni-i iskolaszék Sian kozoktatasügyi vezérfelügyelő elnöklete alatt. Cuele Vasile tanfelügyelő es dr. Campian polgármester jelenletében ülest tartott, melyen megállapitották, hogy a varosban működő 13 tanerős állami iskola nem elegendő a kultura terjesztesére és elhatározták ujabb ket állami iskolának a beállitását a város különböző reszein. Miután a város anyagi helyzete nem engedi meg, hogy iskolaépületeket epitsen, az uj iskolák egyelőre bereit házban fognak működni. Az uj iskolabeállitás valószinüleg azt a tervet szolgálja, hogy a városban működő két magyar felekezeti iskolat, ahol kilenc tanerő dolgozik, megöljék. Mi sem könnyebb, mint belekötni különböző ürügyek alatt a felekezeti iskolákba, ha már less elegendő hely a gyermekeknek az államiban. A módszert már régen ismerjük.

— **A C. S. C. és a cluji Universitatea** között lezajlott jegkorongmérkőzések eredménye: Szombaton: C. S. C. — Universitatea 2:0. Részeredmények: 0:0 0:0, 2:0. Gólokat Schmidt I. es Czáka lőttek. A C. S. C. szep játék utan, megérdemelten győzött. — Vasarnap: C. S. C — Universitatea 2:0. Reszeredmények: 0:0, 1:0, 1:0. Gólokat Czaka és Czirjak lőtteк. Szép játek, biztos, amando C. S. C. fölény. Itt emitjük meg, hogy a C. S. C. jegkorongütő csapata szombaton és vasarnap, januar 26 és 27-en Bukaresten a Telefon Club első csapatával jatszik. A C. S. C. a mérkőzest csak azzal a feltetellel kötötte le, ha a bukarestiek elegtételt adnak a Curentu ban megjelent piszkoshangu rágalmazásert, mely fel akarja boritani a két egyesület között mostanaig feunálloit jóviszonyt. A bukarestiek erre kötelező igeretet is tettek és igy minden állitás megvan arra, hogy a sportbéke továbbra is mentes lesz a politikai uszitás kigyómérgétől.

— **Felhivás az adofizető közönseghez!** Január hó 31-ig az adóvallomasi ivek benyujtandók az illetékes perc pitskon. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy el ne mulassza ezen kötelezettséget, meri eltekintve, hogy szigoru büntetést von maga után ezen mulasztass, az adói is hivatalból a fél meghallgatása nélkül fogják megállapitani. — Az adóvallomasi ivek kitöltését az Ipartestület hivatala végzi es mindenkinek szivesen szolgál segitseggel.

— **Közalkalmazottak özvegyeinek nyugdijügye.** A magyar képviselőkhöz sok esetben fordulnak panasszal olyan közalkalmazottak özvegy nyugdijasai, akiknek nyugdijait beszüntették, mivel ismet férjhez mentek. Az ilyenek az 1925 évi nyugdijtörvény szerint a férjhezmenéssel elvesztették nyugdijaikat s igy minden közbelépés hiábavaló. — A tevedes ott van, hogy hadiözvegyeknek akkor is jár a nyugdij, ha ismet férjhez mennek. Ez az intézkedés azonban csak hadiözvegyekre vonatkozik és ezzel tévednek a közalkalmazottak özvegyei.

— **Az E. K. E. csikszéki osztalyának hirei.** Pénteken, februar hó 1 én, a Dacia-ban fél 9 órakor tartja a közgyülest előkészitő választmányi gyülesét. Ugyancsak a Daciá-ban február 10-én, vasárnap délutan 2 órakor tartja az 1934. évről beszámoló és tisztujitó közgyülest.

— **Az Ellenőr uj szama.** Tóth Sándor nivósan szerkesztett, változatos tartalmu lapjának, az Ellenőrnek uj száma jelent meg. Politika, közgazdaság és riport váltakozik ebben a számban, amely általános érdeklődésre tarthat számot. Főbb tartalmából kiemeljük: Tarsadalomtudomány és politika, Hangok az erdélyi magyarság nyitott sirja meliől, Eltevedt emberek, Vesérigazgatók özvegyei, Ket székely dunai csónakutja, Levél a hűség varosából, Fiatal tanárok iskolát teremtettek a magyarországi Biharban, Máday Pál halálára, Temesvári magyarpurti alelnökből — svab tanitó, „Varad, repülnék hozzad, mintha hazamennék", Érdekes vita egy belga mérnök és a hazai vaskartell között, Dayka Margit mamájának kinos incidense, Ex Miss Hungaria vizsgája a pesti szinházi szerkesztőségben, Hogy védi az Emberi Jogok Ligája az ember es állampolgár jogait, stb. Nagyon tartalmas a lap Közgazdaság rovata. Az Ellenőr kapható az egész országban mindenütt, ahol ujságot árulnak.

— **Milyen megnyomoritásokra vezet a tuladóztatas** Joseni közbirtokosságnak közterhei a tuladóztatás folytán odáig emelkedtek, hogy esében a tagokra a részükre járó jutalék után m²-ként 60 lejt kellett kiróni. A közbirtokosság meghatározta, hogy ez meddig fizetendő be. E határidő lejárta előtt az erdőgondnokság a bárcák kiosztását letiltotta s igy azok a jogosultak, akik még kiválthatták volna elestek a saját vagyonuk használatától is. A bárcát nem adták ki azoknak sem, akik nem igazolták, hogy adójuk rendben van. Es is jogtalan intézkedés. Letiltást csak végrehajtás foganatositásával lehet eszközölni, nem egyszerü telefon rendelkezéssel. Mindezekkel megakadályozták, hogy a lakosság ezekben a nehéz időkben legalább a fából pénzt csináljon. Segitséget, támogatást kérünk és várunk, mert a közérdeke az, hogy boldoguljon az ország minden polgára. A polgár jóléte az ország jólétét jelenti. Nem okos dolog az, hogy minden vonalon csak megnyomoritásokra törekedjünk.

A lélektelenség folyóján.

Lassan eltünt a fény. Sötét hegy
Takarta el a szent napot
Sötét folyó, sötét vizében
Megállitatlan szálltatok.

Mikor megkellett volna állni
Virágos parton, hűs tanyán,
Bábeli vágy ragadt: örült láng
A vén folyó ravatalán.

Biztos csolnakotok futása
Alázuhant. Sötét falak
Álltak körös-körül kietlen:
Tépett fekete madarak.

Hová mentek? Nincs már megállás
Hiába int közel a part.
Örök elérhetetlen és egy
Titokzatos kéz visszatart.

S mikor felébredtek a lázból
Megannyi elvakult Kain
Usztok a holt lélektelenség
Szörnyü, sodró hullámain.

Holló Ernő.

— **Tg.-Mures kereskedelmi és iparkamara közlemenyei.** A pragai roman kereskedelmi attase kozlese szerint a Romaniaból Cseh-Szlovakiába szállitandó vaj vámtaxája 1934 dec. 10-tól ujabb intézkedésig 630 kc 100 kg.-onkint, a nyers disznó es liba zsiradek utan 180 kc 100 kg.-onkint 1935 januar 1-től, a sajtolt disznó és liba zsiradék u-n pedig 300 kc 100 kg.-onként.

No. 3750—1935. Az Aiud fegyház bérbeadja a labbeli keszitő műhelyét berendezésevel es felszerelésével együtt; az erre vonatkozó árlejtes folyó év februar 1-en delelőtt 11 órakor a fegyház igazgatósági irodajában lesz megtartva, honnan a reszletek is megtudhatók.

— No. 3742, 3716—1935 Nemzetközi mintavásárok: Poznan-ban (Lengyelország) 1935 aprilis 28 tól május 5-ig. Salonikiben 1935 szeptember 8—30 ig.

— **Az Erdelyi Szemle uj szama.** Az Erdelyi Szemle legujabb, januari szama a következő tartalommal jelent meg: Jaro-i Andor: Petelei István emléke. Dr. Szilady Zoltan: Saska László, az uj magyar Afrika kutató. T. S: Az erdelyi magyarsag ujeve. T. Imets Bela: Vaszozik a törveny. Dr. Molnár Denes: Szekely autonomia. Adorjan Jenő: Letesitsünk mezőgazdasági szakiskolákat. Vass Emil: A melisszobor, elbeszeles. Az irodalmi rovatban Barffy Miklós, Hegedüs Lórant, Hunyady Sándor, Csermely Gyula és masok uj konyvét ismertetik. A szinhazi rovat kolozsvári szerzők darabjairól ir, Walter Gyula és Gredinár Aurel pedig uj darabjaikat ismertetik. A filmrovatban filmrejtveny. A képzőmüvészeti rovatban Pap Lili a negy fiatal müvész kiallitásáról ir. A cimlapot Doczyné Borde Amál rajza disziti. Kapható minden trafikban. Megrendelhető Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 43.

Si verseny Mercurea Ciuc-ban. Az E. K. E. csikszéki osztalya szokásos évi si-versenyét ez iden a Sutában tartja. Február hó 16-án délután 2 órakor futóverseny, február 17-én, vasárnap delutan 2 órakor ugró- és akadály-versenyét. A versenyre igen sok város egyesületei igertek resztvételüket, főképp a brassói országos ugró bajnokok, akik az uj-sancot próbájják ki. Reszletek megtudhatók a Dürr bőrkereskedésben.

— **Sutai ház és szaló avató.** Az elmult vasárnap, januar hó 20 án, délutan szereny keretek között tartotta az E. K. E. a Sutaban házavatóját, amelyen a leliceni—csikszentléleki közbirtokosság is szép számban képviseltette magat. Biró Sándor csikszentléleki plebános szentelte fel a sancot és a melegedő házat.

— **A vilag legnagyobb hajója.** A világ legnagyobb személyszállitó gőzöse a francia Normandie most elkészült. Az uj gőzös felszerelése a következő: 56 880 tányér, 2160 borospohár, 5760 különféle nagy nagu pohár, 14.250 kés, 15 350 kanál, 17 100 villa, 38.400 asztalteritők, 130 000 asztalkendő es 4800 teás csésze. Egy utra a Normandie 70 000 tojast, 7000 csirkét, 15.600 kg. hust es 24.000 liter bort visz magaval. A hajóépitő vállalat azt állitja, hogy ez a hajó minden más nagy gőzösnél gyorsabb és nagyobb.

Eladó. M.-Ciuc, Str. Bratianu 140 számu villa. — Értekezni ugyanott. 1—3

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Az 1935 évi január hó 19-én a Bartha Gyula ur házában Peter Ferenc ur és családja ellen tett kijelentéseimért ez utan a nevezett urtól bocsánatot kérek.

Jigodin, 1935 január 24-én.

Román Balázs.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk. és Kiadó.

Convocare.

Membrii Societăţii Naţionale de „Cruce Roşie" filiala Mercurea-Ciuc, sunt convocaţi la Adunarea Generală ce va avea loc Duminecă la 3 Februarie 1935 ora 11 a. m. în localul Prefecturei, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul Secretarului.
2. Gestiunea anului trecut.
3. Complectarea Comitetului.
4. Eventuale propuneri.

In cazul când nu s'ar intruni numărul reglementar de membrii, Adunarea se va amâna pe Duminica viitoare, când se va ţine cu acelaş ordine de zi cu orice număr de membrii.

Invitări personale nu se fac.

Prezidentă: VIORICA Dr. VASU. Secretară LUCREŢIA R. ROMAN.

Meghivó.

A „Nemzeti Vöröskereszt Egylet" Mercurea-Ciuc-i tagozatának a tagjai megvannak hivva az 1935 évi február 3-án d. e. 11 órakor a Prefectura épületében tartandó közgyülésre.

Napirend:

1. Titkári jelentés.
2. Pénztári elszámolás.
3. A tanács kiegészitése.
4. Inditványok.

Ha a tagok kellő számban nem jelennek meg, a közgyülés folyó évi február hó 10-én lesz megtartva, ugyanazon napirenddel, a megjelenő tagokkal.

Személyes meghivók nincsenek.

Elnök: VIORICA Dr. VASU. Titkár: LUCREŢIA R. ROMAN.

Smilovits László
bukaresti ügyvéd, tablai hites magyar tolmács és legalizált fordító
ezuton hozza b. csiki ügyfeleinek tudomására, hogy **irodáját Bukaresten**, Bulevardu Maria No. 4/C. alatt **megnyitotta.**
Telefon: 4—18/94. 1—3

A „MUNKA"
ÁLTALÁNOS UTBAIGAZITÁSI INGATLAN ÉS ÁRUFORGALMI IRODA
1935 év januar hó 1 én működését ujból megkezdi.
Elvállalja számadások vezetését, ellenőrzést, merlegek, adóbevallások elkeszitését a törvényes előirasok szerint.
Vidékiek minden megbizását azonnal teljesitti, minden ügyben eljár Jogi ügyekben ügyvédünk áll a megbizók rendelkezésere. 6—
Közvetitjük házak, villák, telkek, mezőgazdaság birtokok vételét, elajasát vagy bérletét
Sz. Csehi István, Mercurea-Ciuc,
Calea Stefan-cel-Mare 2. szám, földszint.

MODELL KALAPOK
tiz naponként uj formak olcsó árban, **megtekinthetők**
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készülnek mindennemü női kalapok elsőrendü anyag hozzaadásával. Kalapok átalakitása a legrövidebb idő alatt.
Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-utca 112. sz., a Sörhaz közelében.

Háló, ebédlő és iroda berendezések
a legegyszerűbbtől a legfiomabb kivitelig
mélyen leszállitott árakkal
beszerezhetők:
Nagy G. Joszef asztalosnál, Csögöd.
Megfelelő biztositék mellett részletfizetésre is. 3—

Adóbónok, Agrár kisajátitási kötvények
bármilyen mennyiségben kaphatók.
Cim a Vákár könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő Vákár I., könyvkereskedésében, Csíkszeredában.